

Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân 2010-2014

Datum: september 2010

Auteur: Rika Leijstra
Medewerker risicocommunicatie
Hulpverleningsdienst Fryslân

1. Inleiding

Risicocommunicatie is communicatie over risico's waaraan mensen blootstaan voordat zich een ramp of incident voordoet. Dit betreffen risico's die de veiligheid, gezondheid en het welzijn van burgers kunnen bedreigen. Het primaire doel is dat burgers weten aan welke risico's zij blootstaan, welke maatregelen zijn getroffen, wat zij kunnen doen om risico's te verkleinen en hoe ze moeten handelen als er onverhoopt iets misgaat. De effecten zijn het vergroten van risicobewustzijn, zelfredzaamheid en het vertrouwen in de overheid. Daarnaast legt risicocommunicatie een goede basis voor crisiscommunicatie, communicatie die nodig is ten tijde van een ramp of incident, doordat burgers al meer vertrouwd (kunnen) zijn met de handelingsscenario's in een acute situatie.

Bij de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr)¹ gaan verscheidene gemeentelijke verantwoordelijkheden voor risicocommunicatie over naar het bestuur van de Veiligheidsregio's. Dit Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân anticipeert op de Wvr en de vorming van Veiligheidsregio Fryslân. Het fungeert als basis voor de regionale risicocommunicatie in de periode 2010-2014. Het adviseert gezamenlijke vertrekpunten van waaruit de Veiligheidsregio en de gemeenten kunnen communiceren over risico's; een gezamenlijke regionale aanpak met lokaal maatwerk.

Het Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân is tot stand gekomen met behulp van de Friese Werkgroep Risicocommunicatie. Hierin zijn een aantal Friese gemeenten (Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid en communicatieadviseurs) en Brandweer Fryslân vertegenwoordigd. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling geweest om een uitgebreid en compleet communicatieplan te schrijven. Het advies is om voor de afzonderlijke risicocommunicatieactiviteiten een deelplan op te stellen onder de paraplu van dit uitvoeringsplan.

2. Kaders

Het risicocommunicatiebeleid in Friesland is afgestemd op een aantal kaders (2.1 t/m 2.5).

2.1 Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid

Het Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân is een uitwerking van het deelproject risicocommunicatie uit het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006-2010 (FUEV). Doel van dit programma is de kwaliteit van de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid in Friesland te verhogen. Het FUEV wordt gerealiseerd met behulp van een programmafinanciering van het Ministerie van VROM. Het Programmabureau Externe Veiligheid, bestaande uit de Provincie Fryslân, regionale milieusamenwerkingsverbanden en Brandweer Fryslân, voert met deze subsidie regionale projecten uit. In 2010 is € 141.720,- beschikbaar gesteld voor het deelproject risicocommunicatie.

2.2 Proefprojecten

In 2006-2009 is in het kader van het FUEV een drietal Friese proefprojecten uitgevoerd op het gebied van risicocommunicatie. De Friese gemeenten zijn in 2006 benaderd om hieraan een bijdrage te leveren. De gemeente Skarsterlân en Heerenveen hebben deelgenomen aan het eerste proefproject. Hierbij is de informatiebehoefte van omwonenden van het bedrijventerrein Haskerveen onderzocht. Doel hiervan was het ontwerpen van een kwalitatieve, kleinschalige onderzoekstechniek die leidt tot meer inzicht in de risicoperceptie en informatiebehoefte van het publiek. Het tweede en derde proefproject is uitgevoerd in samenwerking met de gemeente Achtkarspelen en Dongeradeel. Hierbij is naast de risicobeleving ook onderzoek gedaan naar de effectiviteit van publieksbijeenkomsten. De proefprojecten moeten worden meegewogen bij de inhoud en de vorm van risicocommunicatie.

2.3 Uitgangspunten Risicocommunicatie in Veiligheidsregio Fryslân

In maart 2009 heeft het dagelijks bestuur van Hulpverleningsdienst Fryslân de uitgangspunten ten aanzien van risicocommunicatie in de veiligheidsregio Fryslân vastgesteld. Kern van de aanpak is: regie en coördinatie op regionaal niveau (gezamenlijk kader); realisatie samen met de Friese gemeenten (afgestemd op de lokale situatie). Onder coördinatie wordt daarbij verstaan: de onderlinge afstemming van activiteiten op lokaal niveau ten behoeve van de uniformiteit. Regie is gericht op lokaal handelen in onderlinge samenhang.

¹ De Wvr treedt naar verwachting in oktober 2010 in werking.

In alle situaties blijven gemeenten de afzender van risicocommunicatie. In de ogen van het publiek is de gemeente, in tegenstelling tot de Veiligheidsregio, namelijk een bekende en erkende zender. Daarnaast is het dankzij deze aanpak mogelijk eenduidig, consistent en efficiënt over risico's te communiceren. Dit uitvoeringsplan volgt de vastgestelde uitgangspunten en werkt deze nader uit.

2.4 Regionaal Risicoprofiel

Het Regionaal Risicoprofiel biedt inzicht in Friese risico's op het gebied van: natuurlijke omgeving, gebouwde omgeving, technologische omgeving, vitale infrastructuur en voorzieningen, verkeer en vervoer, gezondheid en sociaal maatschappelijke omgeving. Met behulp van het Regionaal Risicoprofiel kunnen veiligheidsbesturen strategische besluiten nemen over het gezamenlijke beleid van de Veiligheidsregio en haar partners om risico's te verminderen en beter voorbereid te zijn op rampen en crises. Het risicocommunicatiebeleid in Friesland dient hier eveneens op worden afgestemd. Het Regionaal Risicoprofiel zal één keer per vier jaar verschijnen. Hierbij geldt dat nieuwe ontwikkelingen of verschuivingen van bestuurlijke prioriteit jaarlijks worden ingepast. Geadviseerd wordt om wijzigingen in het risicoprofiel door te voeren in het risicocommunicatiebeleid en het Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân om de vier jaar te vernieuwen, gelijktijdig met het Regionaal Risicoprofiel.

2.5 Wet Veiligheidsregio's

Bij de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) gaan verscheidene gemeentelijke verantwoordelijkheden voor risicocommunicatie over naar het bestuur van de Veiligheidsregio's. Het wetsartikel over risicocommunicatie is opgenomen in bijlage 1. Hierin staat omschreven dat Veiligheidsregio Fryslân verantwoordelijk wordt voor een goede informatievoorziening naar de bevolking en naar andere bij rampenbestrijding en crisisbeheersing betrokken partijen. In het Plan van Aanpak Risicocommunicatie in Veiligheidsregio Fryslân is aangegeven dat de verantwoordelijkheid voor risicocommunicatie van gemeenten hiermee niet ophoudt. Gemeenten dienen lokaal invulling te geven aan landelijke en regionale initiatieven en zelf te communiceren over lokale risico's.

3. Doelstellingen

Het hoofddoel van dit uitvoeringsplan is dat Friese burgers in de periode 2010-2014 weten aan welke risico's zij blootstaan, welke maatregelen zijn getroffen, wat zij kunnen doen om risico's te verkleinen en hoe ze moeten handelen als er onverhoopt iets misgaat. Hiervoor zijn de volgende subdoelen geformuleerd:

<i>Kennis</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ de Friese burger kent de risico's in zijn leefomgeving en is bewuster van deze risico's ▪ de Friese burger weet wat de overheid aan die risico's doet en wat hij van de overheid kan verwachten ten tijde van crisis ▪ de Friese burger weet welke communicatiemiddelen hij kan gebruiken vóór, tijdens en na een ramp ▪ de Friese burger weet wat te doen bij een dreigende ramp
<i>Houding</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ de Friese burger vindt dat de overheid werk maakt van veiligheid ▪ de Friese burger is zich bewust van de risico's in zijn leefomgeving ▪ de Friese burger vindt dat hij zelf een rol heelt bij het beperken van de gevolgen van een ramp of crisis
<i>Gedrag</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ de Friese burger weet wat hij zelf kan doen vóór, tijdens en na een ramp ▪ de Friese burger helpt ten tijde van crisis de overheid in plaats van alleen hulp te vragen ▪ de Friese burger handelt adequaat ten tijde van crisis

Om het hoofddoel te bereiken moeten Friese gemeenten in 2010-2014 structureel, proactief en op eenzelfde wijze communiceren over gemeentegrensoverstijgende en lokale risico's met hun inwoners. Daartoe dient Veiligheidsregio Fryslân:

- in samenwerking met de Friese gemeenten en inhoudelijk betrokken partijen de verantwoording te nemen voor het (door)ontwikkelen en uitvoeren van het regionale risicocommunicatiebeleid;
- een regisserende, coördinerende en faciliterende rol aan te nemen bij de regionale aanpak van risicocommunicatie en de Friese gemeenten te ondersteunen bij de lokale invulling hiervan;
- door structureel samen te werken met de Friese gemeenten en overige betrokken partijen de synergie en eenduidigheid van risicocommunicatie te bevorderen;
- een netwerk op te bouwen en te onderhouden met regionale en landelijke partijen;

- toezicht te houden op relevante ontwikkelingen op het gebied van risicocommunicatie.

4. Taken en verantwoordelijkheden

Op basis van de vastgestelde uitgangspunten risicocommunicatie (2.3) zijn de taken en verantwoordelijkheden voor risicocommunicatie van Veiligheidsregio Fryslân en de Friese gemeenten als volgt uitgewerkt:

Veiligheidsregio Fryslân

- Voorbereiden, ontwikkelen en uitvoeren van het regionale beleid op het gebied van risicocommunicatie
- Initiëren en coördineren van regionale acties en projecten voor risicocommunicatie en ondersteunen van gemeenten bij de lokale invulling van risicocommunicatie.
- Risicocommunicatie implementeren en borgen in het regionale veiligheids- en communicatiebeleid. Met betrokken afdelingen dienen afspraken gemaakt te worden over hun rol bij de uitvoering van risicocommunicatie.
- Samenwerken met de Friese gemeenten bij de regionale aanpak van risicocommunicatie.
- Beschikbaar stellen van regionale capaciteit en budget voor regionale risicocommunicatie.
- Opbouwen en onderhouden van een netwerk aan contacten met betrokken regionale partijen.
- Aanspreekpunt voor en deelnemer aan regionale, provinciale en landelijke werkgroepen.
- Faciliteren van kennisuitwisseling op het gebied van risicocommunicatie.
- Monitoren en onderzoeken van relevante ontwikkelingen voor risicocommunicatie.
- Evalueren van risicocommunicatieactiviteiten.

Friese gemeenten

- Lokaal invulling geven aan landelijke en regionale risicocommunicatie-initiatieven en communiceren over risico's.
- Samenwerken met Veiligheidsregio Fryslân en andere Friese gemeenten bij de regionale aanpak van risicocommunicatie.
- Risicocommunicatie implementeren en borgen in het gemeentelijke beleid. Met betrokken afdelingen dienen afspraken gemaakt te worden over hun rol bij de lokale uitvoering van risicocommunicatie.
- Budget en capaciteit beschikbaar houden voor lokale risicocommunicatie.
- Opbouwen en onderhouden van een lokaal netwerk voor risicocommunicatie.

5. Strategie

In samenwerking met de Friese Werkgroep Risicocommunicatie is een aantal strategische keuzes geformuleerd die ten grondslag kunnen liggen aan risicocommunicatie in Friesland (5.1 t/m 5.5).

5.1 Regiobrede publieksvoorlichting

Voorgesteld wordt om risicocommunicatie zowel regiobreed als lokaal uit te voeren. Bij regiobrede publieksvoorlichting wordt een breed publiek, de Friese burger, geïnformeerd over gemeentegrens-overschrijdende risico's (bijvoorbeeld: overstromingen). De voorlichting heeft betrekking op een breed scala aan risico's, preventieve maatregelen en handelingsscenario's die via schriftelijke en digitale communicatiemiddelen (veelal eenzijdig) worden gecommuniceerd. Deze vorm van voorlichting valt onder de verantwoordelijkheid van Veiligheidsregio Fryslân. Zoals eerder aangegeven wordt bij de uitvoering samengewerkt met de Friese gemeenten. Zo zijn de gemeentelijke communicatiemiddelen belangrijke publiciteits- en distributiekanaal voor regionale communicatiecampagnes en -middelen.

Geadviseerd wordt om een algemeen regiobreed middel te ontwikkelen ten behoeve van regiobrede publieksvoorlichting. In dit regiobrede middel worden alle veiligheidsthema's uit het risicoprofiel meegenomen (2.4). Het regiobrede middel vormt de basis voor risicocommunicatie in Friesland. Daarnaast is het advies om afzonderlijke acties te ontwikkelen voor gemeentegrens-overschrijdende risico's die typerend zijn voor Friesland. Op voorstel van de Friese Werkgroep Risicocommunicatie is een aantal Friese risicothema's geselecteerd. De selectie is gebaseerd op de uitkomsten van de proefprojecten (over welke risico's wil de Friese burger geïnformeerd worden) en het Regionaal Risicoprofiel (welke risico's hebben een hoge impact en waarschijnlijkheid en zijn typerend voor Friesland). De risicothema's zijn:

- Incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht;
- Incidenten op het water;
- Natuurbranden;

- Paniek in menigten.

Het is de bedoeling om met bovengenoemde thema's te beginnen en jaarlijks te beoordelen of er aandacht moet worden besteed aan meer of andere typisch Friese risico's. Dat kan door weer bestaande acties te bundelen, actualiseren of modelleren naar de Friese behoefte en/of door nieuwe acties op te zetten.

5.2 Lokale doelgroepcommunicatie

Lokale doelgroepcommunicatie heeft betrekking op communicatie over lokale risico's of risicobronnen (bijvoorbeeld: vuurwerkfabriek). Deze vorm van risicocommunicatie is gericht op inwoners van een specifieke gemeente of omwonenden van een specifieke risicobron. Inter-persoonlijke communicatie heeft hierbij de voorkeur boven schriftelijke en digitale communicatiemiddelen. Daarbij staat de uitwisseling van informatie (ook eventueel bestaande emoties) over specifieke, lokale risico's of risicobronnen met burgers centraal. Voor doelgroepcommunicatie geldt dat, daar waar mogelijk, verwezen moet worden naar regionale campagnes. Verder heeft het altijd de voorkeur dat hierbij de samenwerking met risicoveroorzakers wordt gezocht. De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor lokale doelgroepcommunicatie. De Veiligheidsregio heeft hierbij een faciliterende rol. Voorgesteld wordt om als Veiligheidsregio de Friese gemeenten te stimuleren om lokale pilots op te zetten en hen te ondersteunen bij de uitvoering hiervan.

5.3 Risicodoelgroepen

Dit Regionaal Uitvoeringsplan richt zich op informatievoorziening over risico's naar de Friese bevolking. Geadviseerd wordt om voor personen die in de regio betrokken zijn bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing afzonderlijk te beoordelen op welke wijze zij over risico's moeten worden geïnformeerd en hoe de Veiligheidsregio deze taak kan invullen. Voor de informatievoorziening naar burgers is het voorstel om per risicocommunicatieactiviteit (in een deelplan) alle actoren in beeld te brengen die daarbij een rol spelen. De Friese Werkgroep Risicocommunicatie acht het daarbij raadzaam om twee doelgroepen bijzondere aandacht te geven. Dit betreffen niet of minder zelfredzame personen en personen die wonen en recreëren op de Friese Waddeneilanden. Niet of verminderd zelfredzame personen zijn mensen met zintuiglijke, mobiliteits- of verstandelijke beperkingen. Doordat het handelingsperspectief voor deze doelgroep afwijkend is, dient risicocommunicatie specifiek op hen te worden afgestemd. Personen die wonen en recreëren op de Friese Waddeneilanden zijn in vergelijking met andere Friese burgers het meest op zichzelf aangewezen. Dit heeft te maken met de geïsoleerde ligging waardoor de eilanden slechter bereikbaar zijn voor hulpdiensten. Aanbevolen wordt om risicocommunicatie in te zetten om het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van deze doelgroep te vergroten.

5.4 Doelgroepbenadering

De Friese Werkgroep Risicocommunicatie raadt aan om zelfredzaamheid centraal te stellen in alle risicocommunicatie. Zelfredzaamheid moet worden bevorderd om de Friese burger ervan bewust te maken wat hij kan doen om risico's te verkleinen en hoe hij moet handelen als er onverhoopt iets misgaat. Om dit te kunnen bereiken dient iedere uiting te bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Wat is het risico en het mogelijke effect?
2. Welke maatregelen en voorbereidingen treffen gemeente, hulpdiensten en partners?
3. Wat is het concrete handelingsperspectief?

Daarnaast wordt voorgesteld om risicocommunicatie te laten voldoen aan onderstaande aspecten. Veiligheidsregio Fryslân en de Friese gemeenten:

- communiceren eerlijk, open en actief (ook over de dingen die zij niet weten of kunnen);
- communiceren met respect en met aandacht voor de veiligheidsbeleving van haar inwoners;
- zorgen ervoor dat informatie begrijpelijk en toegankelijk is en wordt afgestemd op verschillende doelgroepen;
- hebben aandacht voor de vragen en opmerkingen van inwoners.

5.5 Aansluiten op actuele ontwikkelingen en projecten

Voorgesteld wordt om het Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân om de vier jaar te vernieuwen, gelijktijdig met het Regionaal Risicoprofiel. Risicocommunicatie is echter een continu proces. Het is dan ook raadzaam om het uitvoeringsplan jaarlijks te herzien: inpassen van wijzigingen uit het risicoprofiel (2.4), Friese risicothema's indien nodig herzien (5.2) en inspelen op actuele ontwikkelingen en bestaande en/of nieuwe projecten (zowel landelijk als regionaal). Het inspelen op actuele ontwikkelingen is van belang, omdat de informatiebehoefte over bepaalde risico's lijkt toe te nemen naarmate burgers persoonlijke relevantie met het onderwerp ervaren (bijvoorbeeld: vuurwerkramp). Door hier proactief op in te spelen wordt de ontvankelijkheid voor informatie bij burgers vergroot. Het aansluiten bij bestaande en nieuwe projecten (bijvoorbeeld: Denk Vooruit campagne) is van belang, omdat dit een groter effect lijkt op te leveren en kostenefficiënt is.

6. Financiën

Om aan de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) te kunnen voldoen, hebben de gemeenten in de begroting 2010 structureel middelen ter beschikking gesteld aan Veiligheidsregio Fryslân. Hiermee is deels voorzien in extra formatie en is er deels budget beschikbaar voor jaarlijkse (regionale) activiteiten. Daarnaast blijft de capaciteit en het budget voor risicocommunicatie bij de gemeenten van belang, ook met de komst van de Wvr. Gemeenten zijn uiteindelijk afzender van risicocommunicatie. Dit is thans waarschijnlijk geregeld via de reguliere lokale formaties en budgetten van gemeentelijk communicatiebeleid of zal dan wel zodanig geregeld moeten worden. In 2010 zijn tevens incidentele middelen beschikbaar vanuit het Fries Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid (FUEV).

7. Activiteitenplanning

Voorgesteld wordt om per risicocommunicatieactiviteit een deelplan op te stellen onder de paraplu van dit uitvoeringsplan. In deze deelplannen moet onder meer aandacht worden besteed aan de volgende aspecten: specifieke doelgroepen, de boodschap, communicatiemiddelen, financiën en het tijdsplan. De deelplannen worden opgesteld door de Veiligheidsregio en worden getoetst bij de Friese Werkgroep Risicocommunicatie. In bijlage 2 is in grote lijnen de activiteitenplanning voor risicocommunicatie in de periode 2010-2014 opgenomen.

Bijlage 1

Artikel 46 uit concept Wet Veiligheidsregio's (Wvr):

1. Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat Onze minister, de commissaris van de Koning en de hoofdofficier van Justitie informatie wordt verschaft over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, en over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan.
2. Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de bevolking informatie wordt verschaft over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding of beheersing hiervan en over de daarbij te volgen gedragslijn.
3. Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat de bij de rampenbestrijding en de crisisbeheersing in de regio betrokken personen informatie wordt verschaft over de rampen en de crises die de regio kunnen treffen, de risico's die hun inzet kan hebben voor hun gezondheid en de voorzorgsmaatregelen die in verband daarmee zijn of zullen worden getroffen.
4. Het bestuur stemt zijn informatievoorziening, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, af met de informatievoorziening door of onder verantwoordelijkheid van Onze bij rampen en crises betrokken ministers.

Bijlage 2

Activiteitenplanning risicocommunicatie 2010-2014:

Actie	Wanneer	Toelichting
Regionaal Uitvoeringsplan Risicocommunicatie Fryslân ter instemming voorleggen aan het Dagelijks Bestuur.	16 september 2010	Het uitvoeringsplan adviseert een aantal gezamenlijke vertrekpunten van waaruit Veiligheidsregio Fryslân en de Friese gemeenten kunnen communiceren over omgevingsrisico's in de periode 2010-2014.
Opbouwen van een risicocommunicatienetwerk binnen de Friese gemeenten.	Augustus – December 2010	Per gemeente een contactpersoon werven voor risicocommunicatie ten behoeve van de uitvoering van regionale publieksvoorlichting.
Ontwikkelen van een algemeen regiobreed middel: 1. Opstellen deelplan 2. Deelplan ter instemming voorleggen aan het Dagelijks bestuur 3. Uitvoeren deelplan	Augustus – November 2010 2 december 2010 1 ^e en 2 ^e kwartaal 2011	Een algemeen regiobreed middel zal de basis vormen van de regionale publieksvoorlichting in Friesland. Alle veiligheidsthema's uit het regionaal risicoprofiel worden hierin meegenomen.
Ontwikkelen van activiteiten voor risico's die typerend zijn voor Friesland: 1. Opstellen deelplan 2. Deelplan ter instemming voorleggen aan het Dagelijks Bestuur 3. Uitvoeren deelplan	April – Juni 2011 Juni 2011 3 ^e en 4 ^e kwartaal 2011 1 ^e en 2 ^e kwartaal 2012	Afzonderlijke acties ontwikkelen voor risico's die specifiek in Friesland voorkomen. Te beginnen met: incidenten met brandbare/explosieve stof in open lucht, incidenten op het water, natuurbranden en paniek in menigten. Jaarlijks beoordelen of meer of andere thema's aandacht verdienen.
Inspelen op voorziene- en onvoorziene actualiteit.	2010 – 2014	Geadviseerd wordt om risicocommunicatie jaarlijks aan te laten sluiten bij actuele ontwikkelingen (zoals media-aandacht of een incident of calamiteit binnen of buiten de regio).

Aansluiten bij nieuwe of bestaande risicocommunicatieprojecten.	2010 – 2014	Het jaarlijks aansluiten bij nieuwe of bestaande projecten wordt geadviseerd, omdat dit kostenefficiënt is en grotere effecten oplevert.
Opbouwen risicocommunicatienetwerk met inhoudelijk deskundigen en intermediaire groepen.	2010-2014	Het is een verantwoordelijkheid van Veiligheidsregio Fryslân om samenwerking te zoeken met inhoudelijk deskundigen en intermediaire groepen bij de uitvoering van risicocommunicatie. Per activiteit wordt in kaart gebracht welke actoren hierbij een rol spelen.
Opbouwen en bijhouden van een digitale database.	2010-2014	Database voor de regio en gemeenten met algemene informatie over risicocommunicatie, handreikingen voor lokale risicocommunicatie en materiaal van regionale activiteiten.

